

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra pomocných věd historických a archivnictví

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno studenta: Bc. Tereza Kautzká
Název práce: *Historie královéhradecké rodiny Kautzkých v první polovině 20. století*
Vedoucí práce: doc. PhDr. Věra Němečková, Ph.D.
Oponent: doc. PhDr. et Mgr. Jakub Zouhar, Ph.D.
Obor a forma studia: Archivnictví – modul Archivnictví a PVH; prezenční

Povinná kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení					
	A	B	C	D	E	F
Formální úprava a náležitosti práce	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Logická stavba a členění práce	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Jazyková a terminologická úroveň	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Náročnost tématu na teoretické znalosti	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Náročnost tématu na praktické dovednosti a na čas	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Adekvátnost použitých metod a způsob jejich použití	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Důkladnost zpracování (jdoucí do podrobností)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Práce s literaturou (citace, poznámky)	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Práce s prameny (využití, citace, poznámky)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Vymezení cíle a jeho naplnění	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Vlastní přínos studenta	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Využitelnost výsledků práce v teorii nebo v praxi	☐	☒	☐	☐	☐	☐

Dílčí připomínky a náměty:

Drobné připomínky mám k formální stránce předložené magisterské práce:

1. Chybí nadepsání nadpisu „Obsah“;
2. Místy chybí mezera mezi slovy (např. s. 13 - *Ze stejného důvodu*, s. 15 - *sv. Rocha*, či mezi číslicemi v datech na s. 29 v poznámkovém aparátu), což jsou běžné drobné chyby i u renomovaných autorů v tištěných publikacích;
3. Na s. 13 v posledním odstavci je ponechán ve větě zbytek původního textu, takže věta zní nelogicky - ... *“jsem využila využít.”* .. :
4. Není vždy důsledně užito zkrácené citace;
5. Gramatické chyby jsou minimální (v celé práci cca sedm chyb, a to především čárky)

Celkové posouzení práce a zdůvodnění hodnocení:

Bc. Tereza Kautzká předložila magisterskou práci o celkovém rozsahu 99 stran textu včetně necelých devíti stran seznamu literatury a pramenů, k nimž jako přílohy připojila 15 dobových fotografií, jeden osobní dokument a dva autentické články z dobového tisku. Nedílnou součástí je i přiložená genealogická posloupnost čtyř generací vhodně doplňující první kapitulu o původu rodiny Kautzkých.

Práce je vedle úvodu a závěru logickým způsobem rozdělena do devíti tematicky vhodně zvolených kapitol. V úvodní části textu diplomantka vysvětluje důvody, proč si zvolila výše uvedené téma ke zpracování jako svoji diplomovou práci. Vedle možného alespoň částečného poznání minulosti rodiny, do které se přivdala, to byla především mimořádná příležitost využít znalostí získaných studiem archivnictví k průzkumu a ověření údajů tzv. ego-dokumentů, tedy pramenů ryze osobní povahy, které rodina v podstatě náhodně našla. Diplomantka k historickému průzkumu použila především deníky paní Boženy Kautzké. Při ověřování uvedených skutečností bohužel trpěla současnou covidovou situací s uzavřením archivů i dalších paměťových institucí, což ji neposkytovalo dostatečné možnosti heuristiky i průzkumu pramenů a časově ji taková situace silně limitovala. Přesto dokázala tento handicap z velké části překonat využitím dalších závěrečných prací a v konečné fázi po opětovném otevření i spoluprací s archivy. Deníky jako základní pramen své práce podrobně prozkoumala kodikologickou metodou, a popsala je i z hlediska jejich obsahu.

Devět kapitol diplomové práce mapuje život rodiny Kautzkých od druhé poloviny 18. století do konce druhé světové války, tedy téměř dvě století. První kapitola poskytuje vhled do původu a minulosti rodiny Kautzkých (místa bydliště, počet dětí, způsob obživy, životní problémy) i osudů jejich příslušníků. Druhá kapitola je již zaměřena na líčení osudů členů nejuzší rodiny pana Viktora Jana Křitele Karla Kautzkého (nar. 4. 11. 1889) v době před první světovou válkou. Sleduje jeho život jako mladého rakousko-uherského vojáka ve funkci vojenského zásobovacího úředníka v průběhu válečných událostí na východní frontě až do vzniku Československé republiky. Třetí kapitola pojednává o dalších osudech Viktora Kautzkého a jeho začlenění do řad československého vojska v proviantním skladu v Hradci Králové a posléze o jeho přemístění do Josefova, kde se rodina na delší čas usídlila. Proto také autorka správně zařadila čtvrtou kapitolu se základními informacemi o historii a okolnostech vzniku místa, kde získala rodina na dlouhou dobu svůj domov a kde život rodiny byl určen a silně ovlivněn právě strategickou polohou a činností pevnosti. Velice zajímavou a pestrou je kapitola pátá, která líčí konkrétní denní život rodiny Kautzkých ve zdech pevnosti, přinášející chvíle radostné i smutné, strávené s přáteli. Popisuje jejich možnosti zábavy, dalších zájmových činností, způsob trávení volného času o prázdninách i v době školní docházky prvorozeného syna Slávka, pro kterého od jeho narození 2. června 1928 maminka paní Božena Kautzká postupně zaznamenávala životní příhody synka v uvedených denících. V Josefově jejich syn prožil nejtěžší dětství. Teprve na začátku roku 1937 byl Viktor Kautzký přemístěn na sborové velitelství v Hradci Králové, kde rodina získala nový domov a trvalé bydliště. Diplomantka jako šestou kapitolu účelně zařadila základní informace o rozvoji Hradce Králové za první republiky, a tak vytvořila vstupní rámec pro stěžejní části textu. Následující tři kapitoly plasticky a všestranně líčí život rodiny Kautzkých v letech 1937-1945, přičemž jsou vlivem místních i světových událostí rozlišeny zásadní dobové mezníky, které život rodiny nesmazatelně poznamenaly, a to do podpisu tzv. Mnichovské dohody 30. 9. 1938, do obsazení druhé republiky 15. 3. 1939 a následně zachycený každý rok života v Protektorátě Čechy a Morava až do května roku 1945.

Závěr tvoří text stručně informující o osudech rodiny až do doby úmrtí Viktora (1971) a Boženy (1969) Kautzchých spolu s vyhodnocením naplnění cíle diplomové práce.

Na kvalifikační práci Bc. Terezy Kautzké oceňuji zejména odvahu, s jakou se dokázala vyrovnat s původně nepřehledným materiálem nalezené písemné pozůstalosti. Dále je třeba zmínit její píli a snahu dobrat se spolehlivých, ověřených údajů, její zaujetí tématem, využití jak dobových pramenů, tak odborné literatury a dalších zdrojů. V neposlední řadě jsou instruktivní i její důkladné poznámky, v nichž často uvádí vlastní zajímavé postřehy či hodnocení odborné literatury i některých pramenů, případně popisuje další realie, vážící se volněji k textu.

Celkově je práce psána s nadhledem, a přitom velice pěkným, živým a čtivým jazykem včetně skutečnosti, že práce téměř není zatížena vážnějšími gramatickými chybami, jak je bohužel již nyní běžné. Mimo to autorka prokázala výbornou znalost dobových reálií a orientaci v regionálních i světových dějinách. Též oceňuji práci diplomantky s početnými prameny i odbornou literaturou a logické členění této části práce. Jsem potěšena, že tato diplomová práce je pravděpodobně první kvalifikační prací zabývající se kritickým zpracováním ego-dokumentů jako jsou osobní deníky, která na KPVHA vznikla a může sloužit jako vzor pro případné další následovníky zkoumající každodenní život jak běžné rodiny, tak i lidí výjimečných.

Otázky: 1. Máte v úmyslu s textem dále pracovat, jakým způsobem....?

2. Nebylo by možné využít např. fotografií, či dalších archiválií k doplnění znalostí regionálních dějin?

Z výše uvedených důvodů diplomovou práci Bc. Terezy Kautzké ráda doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové 13. srpna 2021

doc. PhDr. Věra Němečková, Ph.D.